C/2024/4169

2.8.2024

P9_TA(2023)0465

EU:n kehityspolitiikan rooli muutettaessa kaivannaisteollisuutta vastaamaan kehitysmaiden kestävän kehityksen tarpeita

Euroopan parlamentin päätöslauselma 13. joulukuuta 2023 EU:n kehityspolitiikan roolista muutettaessa kaivannaisteollisuutta vastaamaan kehitysmaiden kestävän kehityksen tarpeita (2023/2031(INI))

(C/2024/4169)

Euroopan parlamentti, joka

— ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 208 artiklan 1 kohdan, jossa todetaan erityisesti, että ”unionin politiikan päätavoite tällä alalla on köyhyyden vähentäminen ja lopulta sen poistaminen” ja että ”unioni ottaa huomioon kehitysyhteistyöpolitiikan tavoitteet toteuttaessaan muita sellaisia politiikkoja, jotka voivat vaikuttaa kehitysmaihin”,

— ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 3 ja 21 artiklan,

— ottaa huomioon YK:n kestävän kehityksen huippukokouksessa New Yorkissa 25. syyskuuta 2015 hyväksytyn kestävää kehitystä koskevan päätöslauselman ”Transforming Our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development” sekä siihen sisältyneet 17 kestävän kehityksen tavoitetta,

— ottaa huomioon ilmastonmuutosta koskevan YK:n puitesopimuksen osapuolten 21. konferenssissa (UNFCCC) Pariisissa 12. joulukuuta 2015 hyväksytyn sopimuksen (Pariisin sopimus),

— ottaa huomioon YK:n yleiskokouksen 13. syyskuuta 2007 hyväksymän alkuperäiskansojen oikeuksia koskevan YK:n julistuksen,

— ottaa huomioon yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevat YK:n ohjaavat periaatteet,

— ottaa huomioon YK:n Global Compact -aloitteen kymmenen periaatetta,

— ottaa huomioon alkuperäis- ja heimokansoja koskevan Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleissopimuksen nro 169,

— ottaa huomioon kahdeksan keskeistä ILO:n yleissopimusta, sellaisina kuin ne ovat määriteltyinä ILO:n julistuksessa työelämän perusperiaatteista ja -oikeuksista,

— ottaa huomioon elohopeaa koskevan Minamatan yleissopimuksen,

— ottaa huomioon biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen, erityisesti päätöksen COP VIII/28 – Voluntary guidelines on biodiversity-inclusive impact assessment,

— ottaa huomioon tuotteiden sosiaalista elinkaariarviointia koskevat YK:n ympäristöohjelman suuntaviivat,

— ottaa huomioon Euroopan investointipankin (EIP) tukikelpoisuuden, poissuljettujen toimintojen ja poissuljettujen alojen luettelon,

— ottaa huomioon 30. kesäkuuta 2017 annetun neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien, parlamentin ja komission yhteisen julkilausuman ”Uusi kehityspolitiikkaa koskeva eurooppalainen konsensus – meidän maailmamme, meidän ihmisarvomme, meidän tulevaisuutemme” ([1]),

([1]) EUVL C 210, 30.6.2017, s. 1.

— ottaa huomioon naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen – Globaali Eurooppa perustamisesta, Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 466/2014/EU muuttamisesta ja kumoamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1601 ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 480/2009 kumoamisesta 9. kesäkuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/947 ([2]),

— ottaa huomioon 1. joulukuuta 2021 annetun komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan yhteisen tiedonannon ”Global Gateway” (JOIN(2021)0030),

— ottaa huomioon 11. joulukuuta 2019 annetun komission tiedonannon Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta (COM (2019)0640),

— ottaa huomioon 16. maaliskuuta 2023 annetun ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi puitteiden vahvistamisesta kriittisten raaka-aineiden turvatun ja kestävän tarjonnan varmistamiseksi ja asetusten (EU) N:o 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 ja (EU) 2019/1020 muuttamisesta (COM(2023)0160) (kriittisiä raaka-aineita koskeva säädös),

— ottaa huomioon Euroopan unionin ja Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestön (AKT-järjestö) jäsenten välisen uuden kumppanuussopimuksen (Cotonoun jälkeinen sopimus),

— ottaa huomioon 26. helmikuuta 2014 antamansa päätöslauselman kehityksen edistämisestä vastuullisten yrityskäytäntöjen avulla ja kaivannaisteollisuuden roolista kehitysmaissa ([3]),

— ottaa huomioon 14. maaliskuuta 2023 antamansa päätöslauselman kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuudesta ([4]),

— ottaa huomioon työjärjestyksen 54 artiklan,

— ottaa huomioon kansainvälisen kaupan valiokunnan lausunnon,

— ottaa huomioon kehitysvaliokunnan mietinnön (A9-0322/2023),

A. ottaa huomioon, että Yhdistyneiden kansakuntien mukaan kaivannaisteollisuus voidaan määritellä teollisuudeksi, joka käsittää sellaisia erilaisia toimintoja kuin raaka-aineiden (fossiiliset polttoaineet, mineraalit ja kiviaines) louhinta, niiden jalostaminen ja niiden muuntaminen kuluttajien käyttöön tarkoitetuiksi tuotteiksi ja palveluiksi ([5]);

B. ottaa huomioon, että laajamittaista kaivostoimintaa ja pienimuotoista kaivostoimintaa on perinteisesti harjoitettu rinnakkain ja että työsuhteet ja paikallinen arvo vaihtelevat niissä huomattavasti, sillä pienimuotoista kaivostoimintaa luonnehtivat hyvin suuressa määrin epävirallisuus, työvoimavaltaisuus ja laittomuus, alhaiset työterveyttä, turvallisuutta ja ympäristöä koskevat standardit sekä suhteellisen vähäiset pääomainvestoinnit sekä suhteellisen vähäinen koneistamisaste ja mineraalien talteenottoaste ja se tarjoaa työpaikkoja ja tulonlähteen kouluttamattomille työntekijöille usein syrjäisillä alueilla ja maaseudulla, kun taas laajamittainen kaivostoiminta on yleensä erittäin koneistettua ja virallisesti säänneltyä ja se edistää julkista taloutta, mutta sillä on vain vähän myönteisiä vaikutuksia paikallisyhteisöihin; ottaa huomioon, että YK:n ympäristöohjelman mukaan ASM-PACE-hankkeessa (Artisanal and Small-scale Mining in Protected Areas and Critical Ecosystems) on arvioitu, että pienimuotoinen kaivostoiminta tuottaa noin 10 prosenttia maailman kullasta, 15–20 prosenttia timanteista, 20–25 prosenttia tinasta ja tantaalista ja 80 prosenttia värillisistä jalokivistä ([6]); ottaa huomioon, että naiset ovat monesti mukana pienimuotoisessa kaivostoiminnassa, mikä lisää heidän haavoittuvuuttaan, koska heidän saatavillaan, käytössään tai hallinnassaan ei ole luonnonvaroiltaan rikasta maata ja muita tuotantoresursseja ja rahoitusta;

C. ottaa huomioon, että uusiutumattomat mineraalivarat ovat Maailmanpankin mukaan keskeisessä asemassa 81 maassa, jotka muodostavat yhdessä neljänneksen maailman BKT:stä, puolet maailman väestöstä ja lähes 70 prosenttia äärimmäisessä köyhyydessä elävistä ([7]);

([2]) EUVL L 209, 14.6.2021, s. 1.
([3]) EUVL C 285, 29.8.2017, s. 87.
([4]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2023)0071.
([5]) YK, ”Transforming Extractive Industries for Sustainable Development”, toukokuu 2021, s. 3.
([6]) YK:n ympäristöohjelma, ”Mineral Resource Governance in the 21st Century. Gearing Extractive Industries Towards Sustainable Development”, s. 81.
([7]) Maailmanpankki, ”The Growing Role of Minerals and Metals for a Low Carbon Future”, kesäkuu 2017, s. 26.

D. ottaa huomioon, että luonnonvarojen hyödyntäminen ja jalostaminen aiheuttavat noin puolet kaikista kasvihuonekaasupäästöistä ja yli 90 prosenttia maailman biologiseen monimuotoisuuteen ja vesistressiin liittyvistä vaikutuksista ([8]);

E. ottaa huomioon, että päätös siitä, käytetäänkö luonnonvaroja, mitä luonnonvaroja käytetään ja miten se toteutetaan, kuuluu kunkin maan itsemääräämisoikeuteen;

F. katsoo, että kaivannaisteollisuuden olisi oltava tärkeässä roolissa monien luonnonvaroiltaan rikkaiden kehitysmaiden kehittämisessä, sillä se tarjoaa kaivostoiminnasta ja siihen liittyvistä toiminnoista (toimiluvat, verot sekä suora ja välillinen varainkäyttö toimintamaassa) saatavia julkisia tuloja, työllistymismahdollisuuksia ja infrastruktuuria, jotka voivat auttaa vähentämään köyhyyttä ja tukemaan talouskasvua ja sosiaalista kehitystä kansallisesti ja paikallisesti, jos tietyt kriteerit täyttyvät;

G. ottaa huomioon, että kaivannaisteollisuudella voi olla myös vakavia kielteisiä sosiaalisia, taloudellisia, ympäristöön liittyviä ja institutionaalisia vaikutuksia paikallisesti, kansallisesti ja maailmanlaajuisesti, jos se edistää ihmisoikeusloukkauksia ja työntekijöiden oikeuksien loukkauksia, sukupuolistunutta väkivaltaa, pakkotyötä, lapsityötä, väestön pakkosiirtoa, köyhyyttä, ympäristön pilaantumista, kilpailua vedestä, luonnon monimuotoisuuden köyhtymistä, metsäkatoa, kulttuurikohteiden ja pyhien paikkojen tuhoutumista, ihmisoikeuksien ja ympäristöoikeuksien puolustajien häirintää, yhteiskuntarakenteen hajoamista, korruptiota, hyödykkeiden hinnannousua, laittomia rahoitusvirtoja, veropetoksia ja -vilppiä sekä aseellisia konflikteja, ja se voi asettaa myös monia haasteita siksi, että kaivannaisteollisuus on eräänlainen oma saarekkeensa, jolla on vain vähän yhteyksiä paikallistalouteen; ottaa huomioon, että kaivannaisteollisuus vaikuttaa usein alkuperäisyhteisöjen oikeuksiin ja että ympäristövaikutuksia ja sosiaalisia vaikutuksia koskevilla tutkimuksilla voi olla ratkaiseva merkitys näiden oikeuksien suojelussa;

H. ottaa huomioon, että uusimmat ja mukautetut teknologiat ja digitalisaatio voivat huomattavasti rajoittaa kaivannaisteollisuuden – luontaisia – invasiivisia vaikutuksia;

I. ottaa huomioon, että Kansainvälisen energiajärjestön (IEA) mukaan ([9]) noin puolet maailmanlaajuisesta kuparin ja litiumin tuotannosta keskittyi alueille, joilla on jo korkea vesistressi; ottaa lisäksi huomioon, että suurin osa nykyisistä ja mahdollisista kaivupaikoista sijaitsee maaseudulla ja alkuperäiskansojen alueilla;

J. ottaa huomioon, että kaivannaisteollisuuden kielteiset sosiaaliset ja ympäristövaikutukset uhkaavat tulevaisuudessa pahentua, kun suuntauksena on louhia entistä heikompilaatuisia malmeja, minkä seurauksena jätettä syntyy entistä enemmän ja myös energiaa ja vettä tarvitaan entistä enemmän; toteaa, että tämä on erityisen huolestuttavaa syrjäytyneille ja haavoittuvassa asemassa oleville ihmisille kehitysmaissa, joissa ilmastonmuutoksen vaikutukset pahentavat jo vesipulaa; huomauttaa lisäksi, että helposti saatavilla olevien varantojen ehtyessä etsinnässä siirrytään syrjäisille ja usein hauraille alueille, kuten avomerilouhinnan tapauksessa;

K. ottaa huomioon, että Maailmanpankin analyysin ([10]) mukaan 44 prosenttia kaikista toiminnassa olevista kaivoksista sijaitsee metsissä, mikä vaikuttaa merkittävästi metsäkatoon sekä metsistä toimeentulonsa saaviin alkuperäiskansoihin ja paikallisyhteisöihin;

L. ottaa huomioon, että oikeus tiedonsaantiin, osallistumiseen ja oikeussuojakeinoihin ovat kansainvälisesti suojeltuja ihmisoikeuksia, jotka on vahvistettu monenvälisissä sopimuksissa, joissa käsitellään erityisesti ympäristöön liittyvää päätöksentekoa ja jotka ovat erityisen tärkeitä kaivostoiminnan yhteydessä;

M. ottaa huomioon, että kaivannaisteollisuus voi suoraan tai välillisesti vaikuttaa myönteisesti tai kielteisesti useisiin YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin, erityisesti tavoitteeseen 1 (ei köyhyyttä), tavoitteeseen 3 (terveyttä ja hyvinvointia), tavoitteeseen 6 (puhdas vesi ja sanitaatio), tavoitteeseen 7 (edullista ja puhdasta energiaa), tavoitteeseen 8 (ihmisarvoista työtä ja talouskasvua), tavoitteeseen 13 (ilmastotekoja), tavoitteeseen 15 (maanpäällinen elämä) ja tavoitteeseen 16 (rauha, oikeudenmukaisuus ja hyvä hallinto);

N. ottaa huomioon, että kestävän kehityksen tavoitteet ovat yleismaailmallisia ja edellyttävät näin ollen EU:lta johdonmukaisuutta sen sisäisessä ja ulkoisessa toiminnassa; ottaa huomioon, että Euroopan unionin on osoitettu vaikuttavan kielteisesti kehitysmaiden edistymiseen kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa resurssiensa käytön välityksellä eli niin sanotun heijastusvaikutuksen kautta ([11]);

([8]) Kansainvälinen luonnonvarapaneeli, Global Resources Outlook, 2019.
([9]) IEA, "The Role of Critical Minerals in Clean Energy Transitions", World Energy Outlook Special Report, 2021, s. 128.
([10]) Maailmanpankki, "Forest-Smart Mining: Identifying Factors Associated with the Impacts of Large-Scale Mining on Forests", 2019.
([11]) Sustainable Development Solutions -verkosto (SDSN), "Europe Sustainable Development Report", 2022, saatavilla osoitteessa https://s3.amazonaws.com/sustainabledevelopment.report/2022/europe-sustainable-development-report-2022.pdf.

O. katsoo, että yhteisön kehittämistä koskevat Community Development Agreement (CDA) -sopimukset voivat tarjota hallituksille, yrityksille ja yhteisöille keinon vahvistaa ja edistää kestävää ja molempia osapuolia hyödyttävää suhdetta sekä keinon estää konflikteja ja lisätä avoimuutta ja vastuuvelvollisuutta; ottaa huomioon, että Maailmanpankki pitää CDA-sopimuksia parhaana käytäntönä kaivannaisteollisuuden sopimuksissa ([12]); ottaa huomioon, että kansainvälisen kaivos- ja metallineuvoston (ICMM) kymmenessä kaivosalan periaatteessa kannustetaan sen jäseniä ottamaan sidosryhmät asianmukaisesti mukaan ja edistämään isäntämaiden ja -yhteisöjen kestävää kehitystä ([13]); ottaa huomioon, että vastuullista kaivostoimintaa koskevassa aloitteessa (IRMA) kehitetyssä vastuullisen kaivostoiminnan standardissa (IRMA) on annettu esimerkkejä vastuullisen kaivostoiminnan parhaista käytännöistä;

P. ottaa huomioon, että luonnonvaroiltaan rikkaat kehitysmaat kärsivät usein ns. luonnonvarakirouksesta, sillä luonnonvarojen runsaus ei ole tähän mennessä johtanut niiden taloudelliseen kehittymiseen muun muassa kehnon sääntelyn, korruption ja puutteellisen avoimuuden ja vastuuvelvollisuuden vuoksi sekä siksi, että ne ovat liian riippuvaisia kaivannaisteollisuudesta saatavista tuloista eikä niiden talous ole niin muodoin riittävän monipuolista; ottaa huomioon, että Afrikasta ja erityisesti Saharan eteläpuolisesta alueesta on tullut klassinen esimerkki ”luonnonvaonvarakirouksesta”, vaikka 30 prosenttia maailman mineraalivaroista, 8 prosenttia maailman maakaasuvarannoista ja 12 prosenttia maailman öljyvarannoista sijaitsee siellä ([14]);

Q. ottaa huomioon, että kehitysmailla on usein ollut vaikeuksia kerätä riittävästi tuloja kaivannaistoiminnasta, mikä johtuu verojärjestelmien heikkoudesta tai regressiivisyydestä, instituutioiden puutteellisesta häiriönsietokyvystä, riittämättömästä pitkän aikavälin suunnittelusta, kestämättömästä velkataakasta, laittomista rahavirroista, korruptiosta ja verovilpistä;

R. ottaa huomioon, että raaka-aineita vievät kehitysmaat ovat erittäin riippuvaisia tästä viennistä saatavista verotuloista;

S. ottaa huomioon, että ilmastonmuutoksen torjuntatoimien nopeuttaminen ja vihreän ja digitaalisen siirtymän toteuttamisen kannalta välttämättömien raaka-aineiden nopeasti kasvavaan kysyntään vastaaminen sekä EU:ssa sovellettavat kestävyys- ja monipuolistamisvaatimukset tuovat kaivannaisteollisuudelle ja sen kestäväksi saattamiselle sekä luonnonvaroiltaan rikkaille kehitysmaille niin haasteita kuin mahdollisuuksia; ottaa huomioon, että EU voi luoda kehitysmaiden kaivannaisteollisuudelle puitteet, joiden avulla tätä kysyntää voidaan hyödyntää paremmin kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisesti lisäämällä näiden maiden finanssipoliittista liikkumavaraa ja julkista varainkäyttöä sekä kasvattamalla niiden roolia kansainvälisessä yhteisössä ja vähentämällä samalla niiden kasvihuonekaasupäästöjä; katsoo, että kehitysmaiden on vähennettävä riippuvuuttaan kaivannaisteollisuudesta ja laajennettava talouksiaan tulevaisuuteen suuntautuville aloille, kuten päästöttömiin teknologioihin, jotta ne voivat laajentaa tulolähteitään;

T. ottaa huomioon, että SEU 3 artiklan 5 kohdassa velvoitetaan unioni muun muassa edistämään ”osaltaan rauhaa, turvallisuutta, maapallon kestävää kehitystä, kansojen välistä yhteisvastuuta ja keskinäistä kunnioitusta, vapaata ja oikeudenmukaista kauppaa, köyhyyden poistamista ja ihmisoikeuksien ... suojelua”; ottaa huomioon, että SEU 21 artiklan 1 kohdan mukaan ”toiminta kansainvälisellä tasolla perustuu sen perustamisen ... johtoajatuksena oleviin periaatteisiin”, joita ovat muun muassa demokratia, oikeusvaltio sekä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien yleismaailmallisuus ja jakamattomuus;

U. ottaa huomioon, että EU:n poliittinen sitoutuminen kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuuteen vahvistettiin vuonna 2017 annetussa uudessa kehityspolitiikkaa koskevassa eurooppalaisessa konsensuksessa, jossa todettiin, että kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuus on ”keskeinen osatekijä [EU:n] kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisen strategiassa ja edistää merkittävästi kestävää kehitystä tukevan politiikkajohdonmukaisuuden (PCSD) laajempaa tavoitetta”;

V. katsoo, että EU:n kehityspolitiikalla olisi tuettava kehitysmaita niiden pyrkiessä muuttamaan kaivannaisteollisuuttaan sen varmistamiseksi, että se edistää kestävää kehitystä kestävän kehityksen tavoitteiden ja Pariisin sopimuksen mukaisesti;

([12]) Maailmanpankki, ”Mining Community Development Agreements Source Book”, 2012, saatavilla osoitteessa https://openknowledge.worldbank.org/server/api/core/bitstreams/8161b734-e57b-572c-863a-851103471a5f/content.
([13]) https://www.icmm.com/en-gb/our-principles/mining-principles/mining-principles.
([14]) YK:n ympäristöohjelma, ”Our work in Africa”, https://www.unep.org/regions/africa/our-work-africa.

W. ottaa huomioon, että kaivannaisteollisuuden toimintaa ohjaa globaalisti Pariisin sopimus, jonka päämääränä on rajoittaa maapallon lämpötilan nousu tällä vuosisadalla selvästi alle kahteen asteeseen suhteessa esiteolliseen aikaan ja sovittaa rahoitusvirrat vähäisiin kasvihuonekaasupäästöihin ja ilmastokestävään kehitykseen tähtäävän kehityspolun mukaisiksi, ja Euroopassa eurooppalainen ilmastolaki ([15]), jossa säädetään EU:n tavoitteesta olla ilmastoneutraali vuoteen 2050 mennessä ja vähentää hiilidioksidipäästöjä 55 prosenttia vuoteen 2030 mennessä vuoteen 1990 verrattuna, 55-valmiuspaketti, johon sisältyy muun muassa sitovia tehokkuus- ja kiertotaloustavoitteita, sekä tarkistettu ja laajennettu EU:n päästökauppajärjestelmä;

X. ottaa huomioon, että EU on äskettäin hyväksynyt tai aikoo hyväksyä lainsäädäntöä, jolla lisätään yritysten yhteiskuntavastuuta ja vastuullista liiketoimintaa ja jolla on vaikutusta kehitysmaissa toimivaan kaivannaisteollisuuteen, kuten konfliktialueiden mineraaleja koskeva asetus ([16]), yritysten kestävyysraportointia koskeva direktiivi ([17]), tuleva direktiivi yritysten kestävää toimintaa koskevasta huolellisuusvelvoitteesta ([18]), tuleva asetus pakkotyöllä valmistettujen tuotteiden kieltämisestä ([19]) ja kriittisiä raaka-aineita koskeva säädös;

Y. ottaa huomioon, että ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi puitteiden vahvistamisesta kriittisten raaka-aineiden turvatun ja kestävän tarjonnan varmistamiseksi ja asetusten (EU) N:o 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 ja (EU) 2019/1020 muuttamisesta ([20]) (EU:n kriittisiä raaka-aineita koskeva säädös) liitetyssä vaikutustenarviointiraportissa ei arvioida riittävästi ehdotuksen sosiaalisia, ympäristöön liittyviä, ihmisoikeuksiin liittyviä ja taloudellisia vaikutuksia kehitysmaihin (mistä määrätään paremman sääntelyn välineessä nro 35 ja kestävän kehityksen tavoitteita koskevassa välineessä nro 19) ja paikallisten alkuperäisyhteisöjen, myös naisten ja tyttöjen, toimeentuloon ([21]);

Z. ottaa huomioon, että EU:n sitoutuminen oikeudenmukaiseen siirtymään ulottuu koko maailmaan ja koskee myös tarvetta toteuttaa kaivannaisalan rahoitus-, hallinto-, sosiaali- ja ympäristöulottuvuuksiin liittyviä perusteellisia uudistuksia;

AA. ottaa huomioon, että mineraalit ovat jakautuneet epätasaisesti eri puolille maailmaa, millä on valtava vaikutus globaaliin etelään; ottaa huomioon, että erään analyysin ([22]) mukaan 79 prosenttia maailmassa louhitusta metallimalmista oli vuonna 2019 peräisin viidestä eloyhteisöstä, jotka kuuluvat kuuden runsaslajisimman eloyhteisön joukkoon;

AB. ottaa huomioon, että kesäkuussa 2023 hyväksytyssä avomerisopimuksessa ([23]) vahvistetaan puitteet avomeren suojelemiseksi kaivannaisteollisuuden vaikutuksilta ja vahvistetaan, miten merten geenivaroista saatavat hyödyt jaetaan kehittyneiden maiden ja kehitysmaiden kesken; ottaa huomioon, että EU on luvannut myöntää maailmanlaajuisen valtameriohjelman yhteydessä 40 miljoonaa euroa kehitysmaiden auttamiseen sopimuksen täytäntöönpanossa;

EU:n kehityspolitiikan tehostaminen

1. muistuttaa, että EU on maailman suurin kehitysavun antaja ja että tämä apu kanavoidaan pääasiassa kansainvälisten järjestöjen ja jäsenvaltioiden kautta; korostaa siksi, että on tärkeää ottaa kestävän kehityksen periaatteet huomioon kaikessa EU:n ulkoisessa toiminnassa, erityisesti kaivannaisteollisuuteen liittyvissä politiikoissa, noudattaen EU:n oikeudellista velvoitetta varmistaa kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuus SEUT 208 artiklan mukaisesti;

([15]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1119, annettu 30. kesäkuuta 2021, puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi sekä asetusten (EY) N:o 401/2009 ja (EU) 2018/1999 muuttamisesta (EUVL L 243, 9.7.2021, s. 1).

([16]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/821, annettu 17. toukokuuta 2017, unionin tuojiin, jotka tuovat konfliktialueilta ja korkean riskin alueilta peräisin olevia tinaa, tantaalia ja volframia, niiden malmeja sekä kultaa, sovellettavien toimitusketjun due diligence -velvoitteiden vahvistamisesta (EUVL L 130, 19.5.2017, s. 1).

([17]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2464, annettu 14. joulukuuta 2022, asetuksen (EU) N:o 537/2014, direktiivin 2004/109/EY, direktiivin 2006/43/EY ja direktiivin 2013/34/EU muuttamisesta yritysten kestävyysraportoinnin osalta (EUVL L 322, 16.12.2022, s. 15).

([18]) Ehdotus, annettu 23. helmikuuta 2022, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi yritysten kestävää toimintaa koskevasta huolellisuusvelvoitteesta ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta (COM(2022)0071).

([19]) Ehdotus, annettu 14. syyskuuta 2022, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi pakkotyöllä valmistettujen tuotteiden kieltämisestä unionin markkinoilla (COM(2022)0453).

([20]) SWD(2023) 0161.

([21]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52023SC0161.

([22]) Luckeneder, S., Giljum, S., Schaffartzik, A., Maus, V. and Tost, M., "Surge in global metal mining threatens vulnerable ecosystems", *Global Environmental Change*, Volume 69, 2021.

([23]) Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen alainen, merten biologisen monimuotoisuuden suojelua ja kestävää käyttöä kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisilla alueilla koskeva sopimus, hyväksytty 19. kesäkuuta 2023.

2. kehottaa EU:ta edistämään EU:n ja kaivannaisteollisuudesta merkittävästi riippuvaisten kehitysmaiden välistä tasa-arvoista kumppanuutta; korostaa, että kaikissa kehitysmaissa toteutettavissa EU:n kaivannaisteollisuushankkeissa olisi luotava kaikkia osapuolia, myös paikallisyhteisöjä, hyödyttäviä tilanteita, ja asetettava ihmis- ja ympäristökeskeinen kehitys keskeiselle sijalle tavoitteissa ja kaikissa toimintapoliittisissa kehyksissä; korostaa siksi, että EU:n olisi tuettava luonnonvaroiltaan rikkaita alhaisen tulotason maita, jotta ne voivat irtautua kaivosalan saarekemaisuudesta ja luonnonvaroja riistävästä mallista, ja annettava kehitysmaille riittävästi toimintapoliittista liikkumavaraa sitä varten, muun muassa käyttämällä kansainvälisen kaupan välineitä resurssipohjaisen teollistumisen aikaansaamiseksi paikallistasolla; korostaa lisäksi, että hankkeet on toteutettava oikeudenmukaisella ja ilmastoystävällisellä tavalla eikä ympäristön, ihmisoikeuksien ja rauhan kustannuksella ja että niiden yhteydessä on käytettävä kaikkein innovatiivisimpia saatavilla olevia menetelmiä; huomauttaa, että kestävien investointien helpottamisen ja EU:n yleisen kauppa- ja investointistrategian on edistettävä investointimahdollisuuksia kehitysmaissa, jotta voidaan saavuttaa kestävän kehityksen tavoitteet; pyytää komissiota asettamaan kestävyyden etusijalle Global Gateway -aloitteen mukaisissa raaka-ainealan hankkeissa ja helpottamaan vastaavasti rahoituksen saantia;

3. korostaa, että on tärkeää integroida kestävä kaivannaisteollisuus paikallistalouteen, jotta voidaan kehittää kehitysmaiden paikallista korkean lisäarvon teollista kapasiteettia; katsoo, että kehitysmailla on oikeus käyttää vientiveroja ja laillisia kaupan rajoituksia oman teollisen perustansa kehittämiseen ja käyttää kaivannaisteollisuudelta kannettavien vientitullien resursseja inhimilliseen kehitykseen ja julkisten palvelujen, kuten koulutuksen ja terveydenhuollon, vahvistamiseen; kehottaa EU:ta tarkastelemaan uudelleen vientiveroja koskevia rajoituksia, joita on sisällytetty sen kehitysmaiden kanssa tekemiin kauppasopimuksiin;

4. korostaa, että EU:n ja sen jäsenvaltioiden on kunnioitettava ja pyydettävä kumppanimaitaan kunnioittamaan paikallisen väestön ja alkuperäiskansojen tarpeita, erityisesti alkuperäiskansojen oikeutta vapaaseen ja tietoon perustuvaan suostumukseen, ennen kuin hyväksytään mitään niiden maihin tai alueisiin vaikuttavia kaivannaishankkeita, alkuperäiskansojen oikeuksista annetun YK:n julistuksen ja alkuperäis- ja heimokansoja koskevan ILO:n yleissopimuksen nro 169 mukaisesti; huomauttaa, että kaivostoiminta lisää maananastuksen riskiä tilanteessa, jossa kehitysmaiden hallitukset eivät useinkaan tunnusta alkuperäiskansojen ja -yhteisöjen tapaoikeuden mukaisia oikeuksia maa-alueisiin, joilla he asuvat; kehottaa noudattamaan YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestön (FAO) vapaaehtoisia maa- ja luonnonvaraoikeuksien hyvää hallintaa koskevia ohjeistoja, jotta vältetään kaivannaisteollisuudesta johtuva maananastus; korostaa, että alkuperäiskansojen oikeuksien ja niiden perinteisten käytäntöjen edistäminen on tärkeää kestävän kehityksen saavuttamisen ja ilmastonmuutoksen torjunnan kannalta;

5. kehottaa EU:ta lisäämään tukeaan luonnonvaroiltaan rikkaille kehitysmaille niiden pyrkiessä vähentämään riippuvuuttaan kaivannaisteollisuudesta ja monipuolistamaan talouksiaan, jotka ovat herkkiä talouden häiriöille ja hintavaihteluille, edistämällä kestäviä vaihtoehtoja;

6. katsoo, että EU:n olisi tuettava luonnonvaroiltaan rikkaita kehitysmaita siinä, että ne pystyvät keräämään ja hallinnoimaan kaivannaistaloudesta saamiaan tuloja tehokkaalla ja avoimella tavalla, jotta saadaan aikaan osallistavaa ja kestävää kehitystä, joka hyödyttää niiden väestöä ja edistää kestävän kehityksen tavoitteita;

7. kehottaa komissiota lisäämään vuoropuheluaan ja yhteistyötään niiden kehitysmaiden kansalaisjärjestöjen, ammattiliittojen, paikallisyhteisöjen ja alkuperäiskansojen kanssa, joihin kaivannaisteollisuus välittömästi vaikuttaa, jotta voidaan edistää niiden oikeuksia ja varmistaa niiden ottaminen merkityksellisesti mukaan ja aktiivinen osallistuminen päätöksentekoprosesseihin, erityisesti Global Gateway -lippulaivahankkeiden suunnitteluun ja sen vaikutusten arviointiin; korostaa, että kansalaisyhteiskunnan toimijoilla olisi oltava virallinen edustus Global Gatewayn hallintoelimessä; panee tyytyväisenä merkille ilmoituksen Global Gateway -strategiaan liittyvän kansalaisyhteiskunnan ja paikallisviranomaisten vuoropuhelufoorumin käynnistämisestä ja toteaa, että sen tarkoituksena on varmistaa, että Global Gateway -hankkeita valittaessa ja tuettaessa käydään merkityksellistä vuoropuhelua;

8. kehottaa kutsumaan koolle Global Gateway -seurantaryhmän, jonka tehtävänä olisi huolehtia Global Gateway -hankkeiden vankasta ja tehokkaasta valvonnasta ja siitä, että niissä noudatetaan kehityspolitiikan johdonmukaisuuden periaatetta, ja joka koostuisi kansalaisyhteiskuntaa ja etenkin alkuperäiskansoja edustavista toimijoista, Euroopan parlamentin jäsenistä, jäsenvaltioiden edustajista ja muista asiaankuuluvista asiantuntijoista; korostaa, että tämän seurantaryhmän olisi laadittava vuosikertomus Global Gateway -hankkeiden vaikutuksista ihmisoikeuksiin, ympäristöön, kansalaisvapauksiin, rauhaan, eriarvoisuuteen ja köyhyyden vähentämiseen; kehottaa komission puheenjohtajaa kutsumaan seurantaryhmän puheenjohtajan kaikkiin hallintoelimen kokouksiin; korostaa, että seurantaryhmän olisi saatava käyttöönsä kaikki liike-elämän neuvoa-antavan ryhmän, hallintoelimen sekä kansalaisyhteiskunnan ja paikallisviranomaisten vuoropuhelufoorumin kokousten asiakirjat ja pöytäkirjat;

9. kehottaa komissiota vahvistamaan kansalaisyhteiskunnan toimijoiden valmiuksia osallistua tehokkaasti päätöksentekoprosesseihin muun muassa tarjoamalla koulutusta ja tukea oikeudellisen lukutaidon, neuvottelutaitojen, ympäristövaikutusten arvioinnin ja hankkeiden seurannan kaltaisilla aloilla;

10. kehottaa EU:ta tukemaan kehitysmaiden valmiuksien kehittämistoimia muun muassa tarjoamalla teknistä apua asiaankuuluville sidosryhmille, kuten valtion virkamiehille, oikeuslaitokselle ja lainvalvontavirastoille, jotta voidaan vahvistaa niiden kaivannaisteollisuutta koskevia oikeudellisia ja sääntelykehyksiä, mukaan lukien toimenpiteet, joilla parannetaan hallintoa ja lisätään avoimuutta, torjutaan korruptiota, tulojen väärinkäyttöä, veropetoksia ja veronkiertoa sekä laittomia rahavirtoja, parannetaan työ-, ihmisoikeus- ja ympäristönormeja ja vahvistetaan lainvalvontaa; muistuttaa, että osa sellaisista luonnonvaroista, jotka ovat lietsoneet joitakin maailman pisimmistä ja julmimmista konflikteista, kulkevat kehittyneissä maissa ja nimenomaan EU:ssa toimiviin yrityksiin liittyvien toimitusketjujen kautta; korostaa siksi, että on tarpeen varmistaa tehokas oikeussuojan saatavuus niille, jotka ovat joutuneet sen uhreiksi, että kehitysmaissa toimivat monikansalliset yritykset ovat soveltaneet lainsäädäntöä sosiaalisesti tai ympäristön kannalta virheellisesti;

11. kehottaa komissiota tekemään ehdotuksen vastuullista sijoittamista kaivannaisteollisuuteen kehitysmaissa koskevista EU:n käytännesäännöistä, joita yritykset ja kehitysrahoituslaitokset voisivat soveltaa vapaaehtoisesti ja joita laadittaessa otettaisiin huomioon teollisuuden ja ammattiliittojen näkemykset, kansalaisjärjestöjen näkemykset sekä alkuperäisyhteisöjen ja paikallisyhteisöjen edustajien näkemykset; katsoo, että käytännesäännöissä olisi esitettävä kehitysmaihin tehtäviä investointeja koskevat selkeät sitoumukset ja räätälöidyt ohjaavat periaatteet noudattaen muun muassa EU:n lainsäädännössä määriteltyjä huolellisuusvelvoiteprosesseja ja olemassa olevia kansainvälisiä normeja, suuntaviivoja ja aloitteita, kuten YK:n kestävän kehityksen tavoitteita, yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevia YK:n ohjaavia periaatteita, YK:n Global Compact -aloitetta, Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) toimintaohjeita monikansallisille yrityksille, ISO 26000 -standardeja ja kaivos- ja kaivannaisteollisuuden avoimuutta koskevaa aloitetta; korostaa, että käytännesääntöjen kaikenkattavana tavoitteena olisi oltava alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen vapaa ja tietoon perustuva ennakkosuostumus sekä paikallinen kestävä kehitys; katsoo, että käytännesääntöihin olisi sisällyttävä vähintään seuraavia seikkoja koskevat sitoumukset:

a) sidosryhmien ottaminen mukaan; katsoo, että jos kolmas maa ei ole antanut lainsäädäntöä pakollisista CDA-sopimuksista, eurooppalaisten yritysten olisi pantava ne täytäntöön liiketoiminnan ennakkoedellytyksenä; katsoo, että sopimuksista olisi neuvoteltava sellaisten sidosryhmäfoorumien puitteissa, joihin alkuperäiskansat ja paikallisyhteisöt on otettu merkityksellisesti mukaan, noudattaen tehokkaasti vapaan ja tietoon perustuvan ennakkosuostumuksen periaatetta ja että ne olisi asetettava julkisesti saataville;

b) avoimuus, mukaan lukien ympäristöä, yhteiskuntaa ja hallintotapaa (ESG) koskeva ennakoiva raportointi kehitysmaissa toteutettavista hankkeista kaksinkertaisen olennaisuuden periaatteen mukaisesti, sekä sopimusten ja rahoitustoimien julkaiseminen, mukaan lukien tiedot isäntämaan hallituksille suoritetuista maksuista; korostaa, että kaikki julkiset tiedot olisi annettava selkeällä ja ymmärrettävällä tavalla, jotta asianomaiset toimijat voidaan saattaa vastuuseen;

c) oikeusvaltioperiaate ja korruption ehkäiseminen, mukaan lukien oikeudellisten kehysten noudattaminen, korruption vastaiset toimenpiteet, rahoitustoimien avoimuus ja väärinkäytösten paljastajien suojelu;

d) ihmisoikeuskysymykset, kuten pakko- ja lapsityövoiman käyttö, työntekijöiden oikeudet, väestön pakkosiirto, syrjintä, alkuperäiskansojen oikeudet, naisten ja tyttöjen oikeudet, koulutus, terveys ja turvallisuus sekä turvalliset työolot;

e) ympäristönsuojelu, ympäristötehokkuus ja ympäristövaikutukset, mukaan lukien ympäristön pilaantumista ehkäisevät toimenpiteet, luonnonvarojen kestävä käyttö sekä toimenpiteet ja resurssit raaka-aineiden asianmukaisen kierrätyksen ja jätehuollon varmistamiseksi;

f) paikallinen sisältö ja talouden monipuolistaminen, mukaan lukien mahdollisuudet tuottaa paikallista lisäarvoa, osaamisen kehittäminen ja teknologian siirto talouden monipuolistamisen ja osallistavan kasvun edistämiseksi kumppanimaissa;

g) luonnonsuojelu ja biodiversiteetti;

h) valmiuksien kehittämisaloitteet, mukaan lukien koulutusohjelmat ja tietämyksen jakamisfoorumit, joilla lisätään tietämystä kaivannaisteollisuuden vastuullisista investointikäytännöistä;

i) valitusmekanismit ja suojatoimet, joilla puututaan kaivannaisteollisuuden aiheuttamiin ihmisoikeusloukkauksiin ja ympäristövaikutuksiin, mukaan lukien riippumattomien valvontaelinten ja valitusmekanismien perustaminen ja asianmukaisten oikeussuojakeinojen tarjoaminen;

j) käytännesääntöjen noudattamisen varmistamiseksi tarkoitettu seuranta- ja raportointikehys, johon sisältyy säännöllinen raportointi, riippumaton kolmannen osapuolen suorittama todentaminen ja tulosindikaattoreiden julkistaminen;

12. tuomitsee pakko- ja lapsityön; kehottaa toteuttamaan tehokkaampia toimia pakko- ja lapsityön uhrien suojelemiseksi ja tukemiseksi ja vaatii järjestelmätason ratkaisua, jossa otetaan huomioon kaikki tekijät, kuten köyhyys, eriarvoisuus, koulutukseen pääsyn puute ja lapsityön sosiaalinen hyväksyntä;

13. kehottaa EU:ta tehostamaan naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen (NDICI) – Globaali Eurooppa – maailmanlaajuisia haasteita koskevan aihekohtaisen ohjelman puitteissa toimiaan, joilla torjutaan lapsityövoiman käyttöä kaivannaisteollisuudessa, ja vahvistamaan tukiohjelmia, joilla tarjotaan koulutusmahdollisuuksia ja vaihtoehtoisia tulonhankkimistapoja, jotta lapset saataisiin pois kaivostoiminnasta;

14. kehottaa EU:ta lisäämään kestävään luonnonvarojen hallintaan kehitysmaissa liittyvää teknologian siirtoa, tietämyksen jakamista ja valmiuksien kehittämistä erityisesti aloilla, jotka liittyvät ympäristönhoitoon, vastuullisiin kaivoskäytäntöihin ja luonnonvarojen kestävään käyttöön kaivannaisteollisuudessa;

15. kehottaa komissiota tukemaan – etenkin naisia koskevia – kannustimia ja valmiuksien kehittämisohjelmia, joiden tarkoituksena on saada kehitysmaat toteuttamaan toimia pienimuotoisen kaivostoiminnan virallistamiseksi ja integroimiseksi maaseudun elinkeinoelämään ja julkiseen talouteen, jotta voidaan parantaa työoloja ja paikallisyhteisöjen toimeentuloa sekä lopettaa laittomat rahavirrat, jotka usein ovat korruption ja aseellisten konfliktien takana; muistuttaa, että pienimuotoinen kaivostoiminta on erittäin sukupuolittunutta toimintaa; kehottaa EU:ta tukemaan naisten kaivososuuskuntien ja -yhdistysten muodostamista, jotta voidaan parantaa naisten osallistumista, neuvotteluvoimaa, työoloja ja taloudellista riippumattomuutta; korostaa elintarviketurvaan kohdistuvaa uhkaa ja ympäristö- ja terveysriskejä, joita maaseutualueilla harjoitettavaan sääntelemättömään pienimuotoiseen kaivostoimintaan liittyy, sekä sitä, että YK:n ympäristöohjelman mukaan pienimuotoista kaivostoimintaa harjoitetaan usein kriittisissä ekosysteemeissä olevilla metsäalueilla, joita ei ole aiemmin käytetty;

16. panee huolestuneena merkille, että useimmissa luonnonvaroiltaan rikkaissa kehitysmaissa kaivostoiminta tai öljyn tai kaasun hyödyntäminen ei ole johtanut laaja-alaiseen taloudelliseen, inhimilliseen ja sosiaaliseen kehitykseen; korostaa, että ns. luonnonvarakiroukseen eli runsauden paradoksiin puuttuminen ei tarkoita ainoastaan taloudellista monipuolistamista vaan myös instituutioiden häiriönsietokyvyn vahvistamista, oikeusvaltioperiaatteesta kiinni pitämistä ja julkisen talouden liikkumavaran lisäämistä kolmansissa maissa kestävän kehityksen edistämiseksi; korostaa, että EU:n olisi edistettävä ennakoivasti kotimaisten resurssien käyttöönottoa kumppanimaissa, kuten välitöntä verotusta, ja mahdollistettava vientiverojen soveltaminen hyödykkeisiin, kunhan se on WTO:n sääntöjen mukaista eikä sitä sovelleta syrjivällä tavalla; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita sitoutumaan lisäämään edullisin ehdoin myönnettävää rahoitusta kriittisiä raaka-aineita koskevan säädöksen rinnalla; muistuttaa, että monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeen 6 enimmäismääriä on korotettava vastaavasti monivuotisen rahoituskehyksen tulevan väliarvioinnin yhteydessä;

17. muistuttaa, että kaivostoiminnan vaikutukset voivat ulottua vuosien päähän siitä, kun kaivos suljetaan, ottaen huomioon, että kaivosjätteet ovat myrkyllisiä ja siten haitallisia ympäristölle sekä biodiversiteettipalveluille ja niihin liittyville elinkeinoille; kehottaa siksi varmistamaan mineraalivarojen tehokkaan hallinnan kaivostoiminnan koko elinkaaren ajan, mikä edellyttää muun muassa

— alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen vapaata ja tietoon perustuvaa ennakkosuostumusta koskevien oikeuksien tunnustamista; niiden mahdollisuutta saada tietoa, jotta ne voivat osallistua tehokkaasti päätöksentekoon, ja sen takaamista, että oikeuksiaan käyttäviä henkilöitä ei rangaista, vainota tai häiritä;

— kaivosalan täyttä avoimuutta tulojen ja sopimusten suhteen kaivos- ja kaivannaisteollisuuden avoimuutta koskevan aloitteen (EITI) vaatimusten mukaisesti, myös ympäristöä koskevan avoimuuden osalta;

— puuttumista kaivostoiminnan sosiaalisiin vaikutuksiin ja niiden lieventämistä noudattamalla toimintamallia, jossa periaatteena on ”vältä, lievennä, palauta”;

EU:n toimet monenvälisellä tasolla

18. kehottaa komissiota ehdottamaan G20-maiden aloitetta, jolla pyritään saamaan kaivannaisteollisuus edistämään paikallista kestävää kehitystä luonnonvaroiltaan rikkaissa kehitysmaissa; korostaa, että aloite olisi räätälöitävä kuhunkin kontekstiin sopivaksi ja siihen voisi sisältyä muun muassa taloudellista tukea, velkatukea, velkahelpotuksia ja velan peruuttamista sekä hallintoon, verotukseen ja korruption torjuntaan liittyvien valmiuksien kehittämistä; kehottaa komissiota toimimaan välittäjänä velkahelpotuksia koskevissa neuvotteluissa, jotta kehitysmaille voidaan antaa taloudellista liikkumavaraa kestämättömän kaivannaisteollisuuden muuntamiseksi ja kestävän kaivannaisteollisuuden houkuttelemiseksi sekä asianmukaisten ympäristö- ja sosiaalinormien noudattamiseksi; kehottaa komissiota tukemaan velanhoidon keskeyttämistä koskevan aloitteen uudistamista ja laajentamista siten, että siihen sisällytetään haavoittuvassa asemassa olevat keskitulotason maat, joista monet ovat riippuvaisia kaivannaisteollisuudesta, ja ottamaan käyttöön pitkän aikavälin velkojen muuntamismekanismin (DSM), jolla helpotetaan velkojen muuntamista ilmasto- ja luontotoimien rahoittamishankkeiksi; korostaa tarvetta kitkeä veroparatiisit, sillä ne toimivat kaivannaisalan laittomien rahavirtojen välittäjinä;

19. kehottaa EU:ta edistämään osallistavia ja avoimia monen sidosryhmän välisiä kumppanuuksia alueellisella ja kansainvälisellä tasolla helpottamalla hallitusten, kansalaisjärjestöjen, yksityisen sektorin ja kansainvälisten instituutioiden välistä vuoropuhelua ja yhteistyötä, jotta voidaan edistää kaivannaisteollisuuden kestävää kehitystä ja edistää osallistavia päätöksentekoprosesseja; korostaa, että nykyisen kriittisten raaka-aineiden kasvavan maailmanlaajuisen kysynnän ja lisääntyvän geopoliittisen epävakauden vuoksi on tarpeen tehostaa toimia kriittisten raaka-aineiden vakaan, riittävän ja monipuolisen tarjonnan varmistamiseksi; korostaa kuitenkin tarvetta siirtyä luonnonvaroja riistävästä kulttuurista resurssien hallintajärjestelmään, jossa otetaan huomioon muun muassa varantojen ehtymisaste, korvaavien raaka-aineiden saatavuus, tehokkuus, kierrätys ja kulutuksen kestävyys; pitää myönteisenä EU:n ja ennaltaehkäisyä käsittelevän YK:n Interagency Framework Team for Preventive Action -tiimin kumppanuuteen, jonka tavoitteena on tukea kansallisia ja paikallisia sidosryhmiä maan ja luonnonvarojen hallinnan parantamisessa konfliktien ehkäisemiseksi ja koordinoinnin parantamiseksi;

20. toteaa erittäin huolestuneena, että kriittisten raaka-aineiden kysynnän kasvu johtaa kielteisiin ympäristö- ja sosiaalisiin vaikutuksiin, jos sitä ei hallita ja hillitä asianmukaisesti, erityisesti aloilla, jotka ovat vahvasti riippuvaisia ekosysteemipalveluista (kuten maataloudesta, luontomatkailusta ja kalastuksesta); korostaa tarvetta asettaa kestävyys, tehokkuus ja kiertotalous etusijalle monenvälisellä tasolla ja vähentää ensiömateriaalien kysyntää, jotta voidaan vastata erityisesti ilmastonmuutoksen, vesistressin, saastumisen ja biologisen monimuotoisuuden asettamiin haasteisiin;

21. toteaa jälleen, että tarvitaan kiireellisesti yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskeva sitova YK:n sopimus, jolla säännellään monikansallisten yhtiöiden ja muiden liikeyritysten toimintaa ja jossa vahvistetaan selkeät ihmisoikeusvelvoitteet, huolellisuusvaatimukset ja oikeussuojakeinojen saatavuutta koskevat määräykset YK:n ”suojele – kunnioita – korjaa” -kehyksen mukaisesti; pyytää siksi komissiota ja jäsenvaltioita toimimaan aktiivisesti parhaillaan käytävissä neuvotteluissa välineestä, jolla pyritään kannustamaan kaivannaisalan yritystoimijoita ja investoijia kantamaan vastuunsa ihmisoikeuksista ja työntekijöiden oikeuksista sekä ympäristön kunnioittamisesta;

22. kehottaa jälleen EU:ta pyrkimään saamaan aikaan uusia kansainvälisiä sopimuksia ilmastorahoituksen, puhtaan teknologian siirron ja valmiuksien kehittämisen tarjoamisesta kehitysmaille, jotta voidaan vähentää erityisesti kaivannaisalalta peräisin olevia kasvihuonekaasupäästöjä;

23. kehottaa kehitysmaita lisäämään alueellista yhteistyötään ja laatimaan tai ottamaan käyttöön yhteisiä kaivannaisteollisuuta koskevia ympäristöstandardeja ja normeja sekä sosiaalisia ja työelämän standardeja ja normeja;

24. pyytää EU:ta tukemaan erityisesti Afrikan unionin jäsenvaltioita niiden pyrkiessä viemään eteenpäin Afrikan kaivostoiminnan visiota, joka on vuonna 2009 hyväksytty politiikkakehys sen varmistamiseksi, että Afrikka käyttää mineraalivarojaan strategisesti laajapohjaiseen sosioekonomiseen kehittämiseen, ja saattamaan tämän kehyksen ajan tasalle niin, että siinä otetaan huomioon kestävän kehityksen tavoitteet ja ilmastonmuutosohjelma, sillä tämä tarjoaa mahdollisuuden edistää maanosan kestävää kehitystä; korostaa, että EU:n tukeen olisi sisällyttävä valmiuksien kehittäminen, taloudellinen tuki, puhtaan teknologian siirrot ja toimitusketjun kestävä hallinta;

25. kehottaa EU:ta tukemaan alueellisia, kansainvälisiä ja maailmanlaajuisia aloitteita, joilla lisätään avoimuutta ja vastuuvelvollisuutta kaivannaisresurssien käytössä ja hallinnassa, mukaan lukien EITI, jolla edistetään avoimuutta ja vastuuvelvollisuutta maissa, joissa on runsaasti öljy-, kaasu- ja mineraalivaroja, Extractives Global Programmatic Support (EGPS), joka on Maailmanpankin monenvälinen rahasto EITI:n osallistavaa ja kestävää täytäntöönpanoa varten luonnonvaroista riippuvaisissa kehitysmaissa, jotta voidaan tukea köyhyyden vähentämistä ja edistää osallistavaa, kestävää kasvua ja kehitystä, Kimberleyn prosessi, jolla pyritään tyrehdyttämään konfliktitimanttien leviäminen, sekä turvallisuutta ja ihmisoikeuksia koskevat vapaaehtoiset periaatteet;

26. kehottaa EU:ta tukemaan kehitysmaita niiden pyrkiessä kehittämään valmiuksiaan neuvotella oikeudenmukaisia ja avoimia sopimuksia kaivannaisteollisuuden yritysten kanssa; pitää siksi myönteisenä EU:n taloudellista tukea G7-maiden Connex-aloitteelle, jolla lisätään kaivannaisalaan liittyvää kehitysmaiden neuvotteluasiantuntemusta pyrkien siihen, että investointisopimukset laaditaan siten, että niillä edistetään kestävyyttä ja kehitystä;

27. pyytää komissiota lisäämään tukeaan vastuullisia mineraaleja koskevalle eurooppalaiselle kumppanuudelle eli monen sidosryhmän väliselle kumppanuudelle, jolla pyritään tehostamaan konfliktimineraaleja koskevan EU:n asetuksen vaikutusta, rahoittamalla lisää kehityshankkeita, joilla pyritään parantamaan paikallisia kaivoskäytäntöjä erityisesti pienimuotoisessa kaivostoiminnassa ja luomaan paremmat sosiaaliset, ympäristöön liittyvät ja taloudelliset olosuhteet kaivostyöntekijöille ja paikallisille kaivosyhteisöille;

28. pyytää komissiota harkitsemaan tiiviimpää yhteistyötä Maailmanpankin kanssa, koska sillä on tietämystä kaivannaisalasta ja se tukee kehitysmaita kestävän kehityksen ja vihreän siirtymän prosesseissa;

29. kehottaa EU:ta antamaan kehitysmaille taloudellista ja teknistä tukea auttaakseen niitä panemaan täytäntöön vuoden 2020 jälkeisen maailmanlaajuisen biodiversiteettikehyksen ja YK:n avomerisopimuksen;

EU:n toimintapoliittisen ja oikeudellisen kehyksen vahvistaminen

30. pitää myönteisenä, että EU on ryhtynyt toimiin kehittääkseen yritysten huolellisuusvelvoitetta koskevia sitovia säännöksiä, kuten konfliktialueiden mineraaleja koskeva asetus, yritysten kestävyysraportointia koskeva direktiivi, yritysten kestävää toimintaa koskevaa huolellisuusvelvoitetta koskeva direktiiviehdotus ja pakkotyöllä valmistettujen tuotteiden kieltämistä ja kriittisiä raaka-aineita koskevat asetusehdotukset, joilla kaikilla pitäisi yhdessä, suoraan tai välillisesti olla vaikutusta kaivannaisalan muutokseen kehitysmaissa;

31. toteaa, että konfliktialueiden mineraaleja koskeva asetus on vuodesta 2021 velvoittanut EU:n yritykset hankkimaan tinaa, tantaalia, volframia ja kultaa vastuullisesti ja varmistamaan, että niiden käyttämät toimitusketjut eivät tue aseellisia konflikteja, ja pyytää komissiota käyttämään tämän asetuksen uudelleentarkasteluprosessia vuonna 2023 tilaisuutena arvioida perinpohjaisesti sitä, minkälainen vaikutus asetuksella on paikan päällä, ja mahdollisuutta sisällyttää siihen uusia pakollisia toimenpiteitä ja muita mineraaleja; korostaa tarvetta ottaa kansalaisjärjestöt ja asianomaiset yhteisöt merkityksellisesti mukaan uudelleentarkasteluprosessin kaikkiin vaiheisiin;

32. suhtautuu myönteisesti EU:n ja AKT-järjestön jäsenten välisen uuden kumppanuussopimuksen tulevaan allekirjoittamiseen, koska se tarjoaa AKT-maiden kanssa tehtävälle yhteistyölle entistä vahvemman ja nykyaikaisemman kehyksen, joka sisältää erityisiä viittauksia kaivannaisteollisuuteen, kuten kaivannaisteollisuuden avoimuuden, vastuuvelvollisuuden ja vastuullisen hallinnoinnin edistäminen sekä yritysten yhteiskuntavastuun ja vastuullisen liiketoiminnan vahvistaminen osallistavan ja kestävän kasvun ja kehityksen aikaansaamiseksi; muistuttaa tässä yhteydessä, että kestävyys edellyttää EU:n lainsäädännössä ja monikansallisille yrityksille tarkoitetuissa OECD:n toimintaohjeissa määriteltyjen huolellisuusvelvoiteprosessien noudattamista sekä YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestön FAO:n vapaaehtoisten maa- ja luonnonvaraoikeuksien hyvää hallintaa koskevien ohjeistojen noudattamista maaoikeuksien osalta;

33. kehottaa komissiota arvioimaan paremmin EU:n kehitysavun vaikutusta kestävään kehitykseen kaivannaisteollisuudessa, jotta voidaan varmistaa EU:n taloudellisten resurssien tehokas ja vastuullinen käyttö;

34. kehottaa komissiota sisällyttämään kestävään kehitykseen ja kehitysyhteistyöhön liittyvät näkökohdat kaikkiin kehitysmaiden kanssa tehtäviin EU:n kauppa- ja investointisopimuksiin sisällyttämällä niihin määräyksiä, joilla varmistetaan ihmisoikeuksien kunnioittaminen, ympäristönsuojelu ja kaivannaisteollisuudesta saatavien tulojen tasapuolinen jakautuminen;

°
° °

35. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle.